

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Rugsėjis — September 21, 1964 Nr.105

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GAŠDINIMAS BOMBOMIS

NIKITA ĮSIJUNGĘ Į JAV PRIEŠRINKIMINĘ KAMPANIJĄ, GIRDAMASIS GALIS SUNAIKINTI VISĄ PASAULĮ. — TAI TURI PADĖTI PREZIDENTUI JOHNSONUI IŠLAIKYTI TAIKOS APAŠTALO AUREOLĘ IR ATVAIZDUOTI GOLDWATERĮ KAIP ŽAIDŽIANTĮ SU DEGTUKAIS...

Vytautas Meškauskas

Praeitą trečiadienį Nikita Chruščiovas įsijungė į Amerikoje vykstantį priešrinkiminį ginčą apie teisę panaudoti atominės bombas. Kaip žinia, respublikonų kandidatas Barry Goldwater yra pažįstomas, kad atitinkami JAV kariuomenės vadai galėtų savo nuostata, reikalingi ištikim, pavartoti "mažas" taktines atominės bombas, nelaukdami prezidento įsakymo leidimo. Prezidentas Johnsonas tuo tarpu yra nuomonės, kad atominio ginklo pavartojimas taip yra susijęs su visos žmonijos gyvybės ar mirties klausimu, jog tik jis vienas, kaip vyriausias JAV kariuomenės vadas, gali nuspręsti, kada galima būtų pavartoti kad ir patį mažiausią ir silpniausią, atominį užtaisą. Karo Departamentas atskubėjo savo vyriausiam vadui į pagalbą paaiškindamas, kad "vidutinis" atominis užtaisas vis dėlto yra keliolika kartų galingesnis už bombą, sunaikinusią Japonijos miestus. Pagaliau, kad ir netiesiogiai, į ginčą įsijungė pats Nikita Chruščiovas, pareikšdamas, kad Sovietų Sąjunga turinti tokį baisų, bet smulkiau neidentifikuotą ginklą, kuris gali sunaikinti visą pasaulį.

Tas Nikitos pareiškimas buvo padarytas minint kinų pretenzijas į sovietų teritoriją, tačiau kinais jokių atominio ginklo neturi. Tokiu būdu karui su jais Nikita visai nereikalingi tokie baisūs ginklai, užtektų mažesnių ir paprastesnių atominio bombų. Paminėjimas baisaus visai žmonijai sunaikinti skirto ginklo buvo daugiau skirtas amerikiečiams, o ne kinams įbauginti.

Teoriškai toks ginklas yra įmanomas. Galima padaryti tokį milžinišką atominį užtaisą, kurį, tiesa, negalima būtų nuskraidinti dabartinėmis turimomis priemonėmis, kaip raketom ar lėktuvais, į prieš teritoriją, bet galima būtų nugabenti laivu kur nors prie Amerikos pakraščio ir susprogdinti. Tokio sprogdimo pasekoje nukentėtų ne tik Amerika, bet ir Sovietų Sąjunga, todėl toks ginklas, taip sakant, neturi jokio karinio tikslo. Juk kariaujama tam, kad priešą, o ne save sunaikins. Tačiau šiuo atveju Nikita visai nertpėjo kariniai tikslai, tai buvo tik propagandos priemonė, padedanti tiems, kurie jau kuris laikas skelbia: "Better red as dead".

Įsivaizduokime tokį atsitikimą. Vieną gražią dieną sovietai užpuola Vakarų Berlyną. Amerikiečių įgula tame mieste ir 7-toji armija Vakarų Vokietijoje negali sėkmingai pasipriešinti tam puolimui, nes be prezidento įsakymo leidimo negali panaudoti savo turimų "mažų", taktinių atominio užtaisų, tuo tarpu prezidentas yra nuomonės, kad atominio ginklo pavartojimas taip yra susijęs su visos žmonijos gyvybės ar mirties klausimu, jog tik jis vienas, kaip vyriausias JAV kariuomenės vadas, gali nuspręsti, kada galima būtų pavartoti kad ir patį mažiausią ir silpniausią, atominį užtaisą. Karo Departamentas atskubėjo savo vyriausiam vadui į pagalbą paaiškindamas, kad "vidutinis" atominis užtaisas vis dėlto yra keliolika kartų galingesnis už bombą, sunaikinusią Japonijos miestus. Pagaliau, kad ir netiesiogiai, į ginčą įsijungė pats Nikita Chruščiovas, pareikšdamas, kad Sovietų Sąjunga turinti tokį baisų, bet smulkiau neidentifikuotą ginklą, kuris gali sunaikinti visą pasaulį.

Už tai Barry Goldwateris ir siūlo mažus atominis užtaisas, kurie yra skirti ne dideliems taktiniams sunaikinti (miestams), bet panaudoti prieš kariuomenės koncentraciją, palikti atitinkamų kariuomenės vadų, kaip pvz. NATO vyr. vado kompetencijoje. Mūsų nurodytu atveju, NATO daliniai galėtų tuojuo panaudoti atominis užtaisas. Tą patį galėtų padaryti, jei būtų reikalo, JAV kariuomenės vadas pietryčių Azijoje. Kai kuriais atvejais atominiai ginklai būtų tinkami, pvz., ginant Indiją nuo kiniečių užpuolimo per Himalajų perėjimus.

Savaime aišku, kad sovietai, žinodami, kad NATO kariuomenė iš pat pirmos valandos galės panaudoti taktinius atominis ginklus, visai ir nebandyt išprovokuoti jų panaudojimą. Tai visai aišku, tačiau Amerikoje Goldwateris dėlto vadinamas karokurstoju, neatsakingu ir taip toliau. Tai taip aišku, kad kai kurie žurnalistai, kaip kolumnistė Marguerite Higgins ir New York Times Jack Raymond paskelbė, kad tarp prezidento ir NATO vyr. vado gen. Lyman Lemnitzer yra slapta susitarimas ("gentleman's agreement" — M. Higgins), pastarajam leidžiant sovietų puolimo atveju panaudoti atominis užtaisas. Ir apie tai NATO nariai esą painformuoti. Ir J. Raymond rašo, kad Washington yra plačiai pasklidusi nuomonė, jog tam tikrom, tiksliai apibrėžtom, aplinkybėm esant, kariuomenės vada gali patys pavartoti atominis užtaisas be naujo prezidento leidimo.

kuoti jų panaudojimą. Tai visai aišku, tačiau Amerikoje Goldwateris dėlto vadinamas karokurstoju, neatsakingu ir taip toliau.

Tai taip aišku, kad kai kurie žurnalistai, kaip kolumnistė Marguerite Higgins ir New York Times Jack Raymond paskelbė, kad tarp prezidento ir NATO vyr. vado gen. Lyman Lemnitzer yra slapta susitarimas ("gentleman's agreement" — M. Higgins), pastarajam leidžiant sovietų puolimo atveju panaudoti atominis užtaisas. Ir apie tai NATO nariai esą painformuoti. Ir J. Raymond rašo, kad Washington yra plačiai pasklidusi nuomonė, jog tam tikrom, tiksliai apibrėžtom, aplinkybėm esant, kariuomenės vada gali patys pavartoti atominis užtaisas be naujo prezidento leidimo.

Tačiau jei tai būtų oficialiai paskelbta plačiai visuomenei, prezidentas nustotų taikos apaštalo, o Barry — karokurstojo aureolės.

* PREZIDENTAS JOHNSONAS, kalbėdamas Sacramento, Calif. kreipėsi į visą pasaulį pranešdamas, kad JAV turi išvysčiusios naujas sistemas ir priemonės ginkluotų skraidančių satelitų ir raketų sunaikinimui. "Ne nuvertinkite Amerikos pasirošimo", jis įspėjo pasaulį, "nes tie pasirošimai sutikti užpuolikai jau yra parengties stovyje."

"Mūsų tikslas lieka taika", kalbėjo toliau prezidentas. "Bet jei kuri tauta užsimanytų panaudoti karinius satelitus erdvėje, JAV yra pasiruošiusios atsakyti."

Ta proga jis pranešė, kad nauji patobulinimai radaro srityje leidžia praplėsti matomumą ir sekimą "aplink horizontą". Taigi, galima susekti ne tik žemaiolines radaro matomumo ribose pasitaikę objektai, bet bet kurioje pasaulio dalyje besirandą raketų bazes.



Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis, kuris kartu yra ir Respublikonų partijos tautybių komiteto narys, svarsto rinkiminius reikalus su Respublikonų partijos pirmininku Dean Burch, rugsėjo 9 d. Washingtone.

KĄ ŠVEICARAS MATĖ RYGOJE

VYT. ALSEIKA

Rugpjūčio mėnesį visa eilė Maskvoje akredituotų Vakarų kraštų laikraštininkų ir radijo bendradarbių turėjo progos išvykti į Pabaltijo kraštus ir pamatyti turistams leidžiamas apilankyti tris sostines: Taliną, Rygą ir Vilnių. Kai kurie žurnalistai pasitenkino pamatę Rygą su Talinu, dalis, pvz., ABC atstovas iš JAV Sam Jaffe, ar UPI atstovas Peter Steiner lankėsi Vilniuje, Jau žinoma, kad tie laikraštininkai vietos partinių pareigūnų buvo uoliai informuojami — kalta į galvą, kaip padidėjusi

Pabaltijo pramonė, kiek esą daug mokyklų ir pan. Jie mažai patyrė apie Pabaltijo žemės ūkį ir mūsų žiniomis nei vienas jų neturėjo nei progos, nei galimybės apilankyti nors vieną kolchozą bei pasikalbėti su kolchozininkais apie jų varganą dalį.

Kai kurie tų retų svečių Pabaltijį (tai buvo pirmoji tokio masto žurnalistų viešnagė) paskelbė daugiau uniforminius įspūdžius. Jie gerokai paspalvinti partiečių suteikta ar įkyriai įbrukta informacija. Vis dėlto atsirado vienas kitas ir labiau objektyvus spaudos žmogus, toks kuris sugebėjo įžūrėti kiek daugiau, patyrinėti gyventojų nuotakas, pasižvalgyti nebūtinai potas vietas, kurias jiems rodė Draugijos ryšių su užsienio kraštais pareigūnai.

Vienas jų, tai kelius mėnesius Sovietijoje išbuvęs Victor Meier. Jis ne tik gerai susipažino su Maskva, bet aplankė ir Gruziją, Ukrainą, Doneco baseino sritis ir neseniai lankėsi Latvijoje. Kai kurie jo įspūdžiai apie Sovietiją buvo tiek objektyvūs, kad sovietų įstaigos gerokai įširdo ir jo atstovaujamam dienraščiui "Neue Zuercher Zeitung" padarė aštrokų priekaištų. Jei Meieris numatytų laiką nebūty grįžęs į Žiurichą, sovietų pareigūnai, atrodė, jį būtų iš Maskvos iškrausę.

Tas laikraštininkas rugsėjo mėn. paskelbė įspūdžius iš kelionės į Latvijos sostinę — Rygą. Jis nedvejodamas teigia, kad atvykus į Rygą niekam nekyla įspūdis atsidūrus sovietiniam mieste, Latvijos sostinė juk primena Vakarų ir apie ryšius su Vakarais byloja kiekvienas užkampis. Autorius itin žiliai atsiliepia apie Pabaltijo kraštų pasiekimus nepriklausomybės peridėję ir primena lietuvius, kurie, jo nuomone, dvasiniu, kultūrinu bei ūkiniu atžvilgiu esą skirtingi nuo estų bei latvių.

Rusų kolonizaciniai metodai aiškūs kiekvienam į Pabaltijį patekusiam užsieniečiui. Taigi, ir "NZZ" buvęs atstovas Maskvoje primena, kad Rygos gyventojų skaičius dabar jau bus pasiekęs 650,000 ir iš jų rusų gyventojų — atėjūnų būsią tarp 40 ir 45 procentų. Net gatvėse dažniau girdima ne latvių, bet rusų kalba.

Žinoma, ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje ar Estijoje Vakarų žurnalistams buvo primygtinai pabrėžiama pakilusi pramonė, naujos įmonės, jų apimtis ir pan. Meierius atrodo nepaprasta, kad Latvijoje gaminama apie pusę visų Sovietijos telefono aparatų, 30% tramvajų vagonų ir kt. Ta-

čiau jis — priešingai kitiems užsienio žurnalistams ar radijo tinklų atstovams — čia pat pabrėžia, kad Latvijos gyventojai nėra ypatingai susižavėję jų pramonės išplėtimu. Juk tas pramonės (kar-tais ir dirbtinas) padidėjimas kaip tik prisidėjo prie rusų — kolonizatorių suplaidymo į Latvijos miestus bei kaime vietas.

Vakarų laikraštininkas pastebėjo ir kai kuriuos pasikeitimus, jei palyginti stalininį ir dabartinį laikotarpį. Jo nuomone "tautinių nukrypimų" priežintis ar sekimas pastaruoju metu vykdomas labiau diskretiškesnėmis priemonėmis kaip seniau. Šveicaras žurnalistas net įsitikinęs, kad ne rusiškose Sovietijos srityse, taigi ir Pabaltij, griežčiau bojamumas tautybių principas. Jam pakanka fakto, kad gatvių už-

(Nukelta į 2 psl.)

RIO DE JANEIRO — MIESTAS GRAŽUOLIS

JURGIS SATORIUS

Dirvos korespondentas
Brazilijoje

kraujo įpylė čia laikinai įsikūrę lietuviai — politiniai pabėgėliai, ištrūkę iš bolševizmo žabangų, vėl pradeda užgesti: nėra kam pilstyti alyvą į vos smilkstantį židinį.

RIO RUOŠIASI IŠKILMĖMS

1965 m. Rio de Janeiro, Guanabaro valstijos sostinė ir faktinė Brazilijos intelektualinio gyvenimo širdis, švęs 400 metų įkūrimo sukaktį. Šios iškilmės numatomos švęsti labai iškilmingai, kurios būsimosios pradėtos egzotišku karnavalu 1965 m. kovo mėn. Jau dabar viešbučiuose yra

Kai 1962 m. atvykau į Pietų Ameriką, kad šiek tiek susipažinti su šių kraštų gyvenimu, mintyse kristalizavosi filmose ir žurnaluose matyti Rio de Janeiro, Sao Paulo, Montevideo, Brasilia ir kitų miestų vaizdai, kurie vilioja kiekvieną keliauninką savo egzotika, naujais įspūdžiais. Apie savo pirmuosius įspūdžius iš Brazilijos jau esu rašęs Dirvoje.

Šio straipsnio tikslas būtų pažvelgti į Rio didmiestį per dviejų metų susikaupusį patyrimą, apžvelgti šio didmiesčio pažangą. Taip pat tektų bent keliomis eilutėmis prisiminti čia gyvenančius lietuvius. Sakau tik keliomis eilutėmis, nes po II-jo pasaulinio karo čia atgijusi lietuviškoji sąmonė ir veikla, kuriai naujo



Rio de Janeiro įspūdingiausias vaizdas — Cukraus galva.

J. Satoriaus nuotrauka

(Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja
Pasaulyje

* DALIS PILIETINIŲ TEISIŲ įstatymo yra nekonstitucinė — tokį sprendimą padarė trijų teisėjų sąstato federalinis teismas Birminghame, Alabamoje. Reikalavimas vienai to miesto valgyklai savo produktus parduoti ir patarnauti juodiesiems neatitinka konstitucijos V paragrafui, kadantį toji valgykla netarnauja tarpvalstybinei prekybai, o tik vietos pareiklavimui. Kongreso priimtas įstatymas varžas individualines laisves, kurios kaip tik saugomos konstitucijos.

* SENATORIUS STROM THURMOND, neseniai iš demokratų perėjęs į respublikonų eiles, puikiai supranta komunizmo pavojų laisvajam pasauliui ir jau anksčiau ne kartą yra pareiškęs savo nesutikimą su demokratų administracijos vedama užsienio politika.

Kartą kalbėdamas apie JAV paramą užsieniui, jis išsireiškė:

"Pagrindinė paklauda mūsų paramos užsieniui programoje yra ta, kad manoma, jog draugus galima nusipirkti. Kita pagrindinė kaltė yra administraciniame tos paramos palaidume..."

Parama užsieniui atliktų savo paskirtį, jei ji būtų prieinama draugingoms valstybėms palankių paskolų pavidale, kad jos pajėgtų prisidėti prie pergalės prieš komunizmą laisvės naudai. Tai vienintelis paramos užsieniui patelisinimas".

KODĖL NEPAVYKO KUBOS IŠLAISVINIMAS (2)

Prezidentas jau buvo nustatęs balandžio 17 d. invazijos pradžią. Balandžio 11 d. spaudoje pasirodė žinios apie kilius rimtą Kennedy administracijoje nesutarimą klausimu, kiek toli JAV gali eiti remiant Castro nuvertimo žygį. Rusk pradėjo priešintis tam planui, o naujokas, jaunas prezidentas, patarėjų bauginamas, pradėjęs abejoti, sutiko padaryti patarėjų siūlomus pakeitimus.

Pradedant veiksmą, State Departmentas leido skristi tik aštuoniems lėktuvams užtaikuoti Castro lėktuvus. Rusk spyrėsi, kad būtina neįvertinti JAV į karą. Jeigu skrisia daug lėktuvų, sukilsianti reakcija. Įsakymas leisti skristi tik aštuoniems lėktuvams iš Nikuaragvos atėjo iš Baltųjų Rūmų.

Patarėjai sutiko leisti antrą lėktuvų grupę kitą dieną, bet reikias užpuolimas uždrausta daryti. Taip nutarus pusė Castro lėktuvų liko nesunaikinti.

Prieš pat žygio pradžią, prezidentas Kennedy kartoją kad "JAV jokiu atveju savo lėktuvais nebandys įsikišti į Kubą". O žygi pradėjus Rusk tai pakartojo, kas pasitarimo invazijos nepasiekimui. Suvaržytame Castro lėktuvų bazių puolime, išlikus pusei jų lėktuvų, jie galėjo padaryti daug nuostolių laisvintojų fronte.

Prie Rusk ir kitų prisidėjo ambasadorius prie JTO A. Stevensonas.

Rusk tikrino, kad pavojaus iš Castro lėktuvų pusės nesą ko bijoti; svarbiau esą apsaugoti savo politinius reikalus. CIA direktorius Bissell ir aviacijos vadas gen. Cabell kreipėsi į Valst. Departamentą ir Rusk sutiko paskambinti prezidentui apie trukdymus, bet prezidentas atsakė, kad uždraudimas lėktuvus naudoti trečiam puolimui liekąs galioje. Castro lėktuvai tokiu būdu atsidarė Giron srityje puolant laivus ir lėktuvus Kiaulių Ilankoje -- ir Kubos išlaisvinimo svajonė buvo suplašinta.

Atakuojami iš oro, laisvintojai prašė JAV lėktuvų ir karo laivų, esančių netoliese jūroje, paramos išlipusiems į krantą laisvintojams, bet Rusk ir prezidento atsakymas buvo "NO". JAV lėktuvai skraidė virš įsikėlusiu krantan sukilėlių, Castro lėktuvų nekludydami. Patyre, kad jiems pavojaus nėra, jie nuskandino laivus suginklais, maistu ir amunicija.

Išlipusių krante kubiečių vadas per radijo šukę: "Kur ta jūsų žadėta apsauga? Ar jūs remiat mus, ar atsisakėte?"

Kiek vėliau jis patyrė, kaip Rusk kartoją amerikiečiams laukiamas prezidento įsakymą, jog JAV į kubiečių laisvinimo pastangas nesikiša.

Nors buvo pasiūsta dar keli seni lėktuvai į Nikuaragvą, kad iš ten skristų į Kiaulių Ilanką prieš Castro lėktuvus, bet jų jau ten nebuvo. Jie buvo Castro lėktuvų sudaužyti, lakūnai sužeisti, kiti žuvę.

PRALAIMĖJIMAS--SUARDYTOS VILTYT

JAV karo laivyno radijo pranešimai Washingtonui apie Kiaulių Ilankos tragediją patvirtino CIA vado ir Militarinio Štabų viršininkų baimę, kad taip suardytas Kubos laisvintojų įsiveržimas nepavyks. Prezidentas Kennedy, irgi patyręs kad išlikę sveiki Castro lėktuvai sunaikino veik visus laisvintojų lėktuvus, nuskandino du laivus su maistu, ginklais ir reikmenimis, labai susijaudinęs -- bet jau po laiko,

K. S. KARPIUS

Sekančią dieną Washingtone gaunami pranešimai kas valanda darėsi liūdniesni.

CIA direktorius Bissell vėl prašė pasimatymo su prezidentu, tikėdamas kad jo ankstesni planai, taip suardyti, gal dar bus galima išgelbėti didesne JAV parama.

Į tą pasitarimą atvyko Rusk ir McNamara, gen. Lemnitzer, adm. Burke ir keli kiti. Generolo ir admiralo palaikomas, Bissell reikalavo vieno dalyko, kas dar galėtų išgelbėti laisvintojų žygį: panaudoti JAV kariškus laivus, plaukiojančius visai netoli jūroje. Rusk nepa-keičiamai tam priešinosi. Bissell ir adm. Burke prašė leisti Marinių dalinį laisvintojams pagelbėti. Tas taip pat buvo atmesta, įrodinėjant, kad tai reikėtų JAV "įsivėlimą".

Paskutinis admiralo Burke prašymas buvo leisti panaudoti vieną JAV karinį laivą - naikintuvą, sutrauktą Castro jėgų toje įlankoje bombardavimui. Prezidentas Kennedy užkūrė: "O kaip, jeigu Castro atakuotų joms šaudyti ir pataikys į mūsų laivą?" Burke stipriai atsakė: "Mes tada juos visiškai sutriuškinsim!"

Prezidentas ėmė įrodinėti, kad tuo žygiu JAV jau tikrai bus įveltos į karą. Admirolas Burke, kaip to posėdžio dalyviai tikrino, atšovė, jog tikrumoje jau yra įsivėlta pačio to žygio paruošimu. Admirolas jaudinosi dėl išsikėlusiu sukilėlių palikimo aiškiai pražūčiai.

To posėdžio vaisius buvo bevertis, silpnas: prezidentas sutiko leisti porai JAV karo lėktuvų, su užtemdytais USA ženklais, paskraidyti įlankos plose, bet tik vienai valandai laiko, tarp 6:30 ir 7:30 val. ryto. Tik tokią "pagalbą" galingos valstybės prezidentas teisiškai galėjo. Jis teisinosi, kad JAV negali sau leisti "kompromituoti Amerikos gero vardo" pasaulio akyse.

Balandžio 19 vakarą laisvintojų kova Kiaulių Ilankoje baigėsi. Likę būreliai slapstydami pėlkėse, nors pervargę, be maisto ir poilsio, susidūrė su Castro kariais, bandė atsisaukdyti, tikėdami atvykstančią pagalbą, kuri buvo pažadėta "nepetrakiamai pristatyti", bet iš jūros jokio laivo nesulaukė.

Išsiblaškę likučiai laisvintojų per porą savaičių buvo Castro vyrų suieškoti, suimti arba nužudyti.

Visame pasaulyje skambėjo Castro pasigyrimai, Maskvos ir Pekino platiniami, kad per tris dienas jis sutriuškino galingą Dėdę Samą. JAV prestižas visame pasaulyje nukrito iki žemiausio laipsnio, ir sielvartas apėmė žmones, pavergtus už geležinės uždangos.

Niekas niekur nepagalvojo apie JAV "įsivėlimą į karą" -- bet kaltino už įsijungimą į iš anksto nepasisekimui pasmerktą žygį.

Prezidentas Kennedy paskyrė komisiją Kiaulių Ilankos žygiui iširti. Jis pats dalyvavo posėdžiuose, kur buvo svarstomas visas Pluto projektas. Savo patarėjų skatinamas, laisvintojų žygių ne tik nerėmė, bet silpnino, reikėdamas "įsivėlimo į karą" baimę.

Tos komisijos nariu buvo ir prezidento brolis, Teisingumo Departamento sekretorius Robertas Kennedy. Jis prezidentą ir kitus trukdytojus teisinio, kaltę vertė ant CIA, nors ardymo darbą va-

rė Baltųjų Rūmų ir Valst. Departamento pareigūnai.

Baimė įsivėli į karą buvo pagrįsta, nes ir prezidentas ir jo patarėjai, ir Jungtinių Tautų ambasadorius Stevenson turėjo tikrus davinius, kad Sovietai tuo metu neturėjo Kuboje jokių raketų bazių.

Šiaip ar taip, tas Kiaulių Ilankos įvykiams iširti raportas liko paslaptys ir niekada nebuvo paskelbtas.

"Mes kubiečiai žinom, kad viena šalis, kur komunizmas gali būti pašalintas, tai Kuba. Tą mes privalom pademonstruoti pasauliui. Mes mielai priimsim pavienį amerikiečių paramą, tačiau aktyvaus Kiaulių Ilankos patyrimų, mes niekad nesinaudosim pagalba, jeigu ji bus siūloma JAV politinės vadovybės pavedimu", pareiškė Dr. Mario Lazo, paskelbdamas čia atpasakotus įspūdžius.

RIO DE JANEIRO

(Atkelta iš 1 psl.)

kuris yra visada prisigrūdęs važdų ištroškusių keleivių. Gi Cukraus galvos viršūnė tegalima pasiekti ant vienos judančių vagonėlių, į kurį taip pat reikia taikytis, kad netektų per ilgai laukti malonumo, pasižiūrėti į miestą nuo Cukraus galvos.

Nėra jokios abejonės, kad kiekvienas, kuris aplanko Rio de Janeiro, stengiasi į šias dvi aukštumas įkopti, lygiai kaip New Yorką lankęs turistai būtinai stengiasi patekti į Empire State pastato viršūnę. Nes tik tas gali teigti, kad matė Rio miestą, kuris į jį matė ar iš Corcovado ar iš Cukraus galvos viršūnės ir kurį vis labiau išgražina XX-jo amžiaus civilizuotoji technika.

Galima drąsiai tvirtinti, kad civilizacija ir technika pažanga yra daug prisidėję prie šio miesto išpuošimo. Kuo Rio šiandien gali didžiuliu, kaip naujais paplūdimiais įrengtais Botafogo miesto pakrantėje ar jau baigiamame įruošti paplūdimyje Flamengo miesto dalyje, šie visi didžiuliai planai prieš keliolika metų dar tebebuvo planuotojų stalčiuose, ir kaip keistai neskambėtų, Rio miesto tėvai vedė atkaklią kovą su gamta, stengdamiesi iškovoti iš vandens masių šiek tiek žemės, kad būtų galima praplėsti miesto ribas. Taigi, tokioje Brazilijoje, kur žemių yra kiek tik nori, Rio kvadratinė žemės pėda turi neįsivaizduojamą kainą. Ir kova su jūra buvo griežta, be jokio pasigailėjimo. Žmogui šioje

kovoje talkininkavo galinga technika. Šiandien, kur yra išvestos naujos autostrados šalia paplūdimių, jungiančios pietines miesto dalis su centru, taip vadinamos Avenidos das Nacoes Unidas, Infante D. Henrique, dar prieš keliolika metų šių avenidų nebuvo ir vietoje jų tyvulavo aliejuotas Guanabaras įlankos vanduo.

Pati naujoji pajūrio alėja neseniai atidaryta susisiekimui dar ir vardo neturi! Ja važiuojant iš miesto centro į Copacabaną be jokių sutrukdyimų galim nuvažiuoti per 15-ka minučių. O tai yra didžiulis laimėjimas turint galvoje nepaprastai lėtą susisiekimą kitose miesto dalyse.

Prieš miesto pajūrio rajonus, kaip Lapa, Gloria, Flamengo ir Botafogo yra išaugę gražūs parkai -- sodai. Jie iškilę iš vandens dugno, lyg magikas Saladin būtų čia pašvietęs savo stebuklinga lampa. Šie parkai ir sodai yra pavyzdiniai savo tvarka ir švara: juose pulkios vaikų žaidimo aikštelės, supynės, suolai pailsėti. Per autostradas yra pastatyti keli tiltai, kad pėstieji be vargo ir pavojaus savo gyvybei galėtų pereiti ir atsirasti prie vandens pakrantės. Labai judrioje vietoje yra išvestos po žeminės perėjos - tuneliai. Šių visų dalykų čia dar nebuvo prieš dvejus metus!!! Turint galvoje kariškų darbo tempą, yra atsiekti neįsivaizduojami laimėjimai.

Taip pat yra neužmirštos ir miesto vakarinės dalys, kaip Rio Cumprido ir Cutumbi. Jos yra sujungtos naujais, moderniais tuneliais su Laranjeiras ir Botafogo kvartalais, o iš čia jau

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!



• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President



ŠVEICARAS RYGOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

rašai esą dvikalbiai ar kad mokydose dėstoma latvių kalba. (Žinoma, tokiems žurnalistams per porą viešnagės dienų nelengva įžūrėti tikrąją padėtį ir ypač geriau susipažinti su visa eile vietomis ne taip lengvai suvokiamų krašto rusifikacijos priemonių).

Ziuricho, žinomojo dienraščio atstovas sakosi suprantąs, kodėl sovietų valdžia taip stropiai saugojanti Pabaltijo kraštus ir dabojanti, kad jų gyventojai turėtų kuo mažiau kontaktų su užsieniu. Juk ne veltui turistams iš Vakarų teledžiama aplankyti tris Pabaltijo valstybių sostines.

Šveicaras laikraštininkas išdrįso iškelti dar vieną būdingą bruožą -- dar esą daug latvių, kurie prisimena laisvės metus, jiems sunku apsiprasti su krašto ūkio sukolėtyvinimu. Tai jie laikė ne kuo kitu, kaip sovietų įvykdyta vagystė. Šveicaras kalbėjęs su viena latvių kolchozininke ir ji pasakiusi išsidėmė žodžius: "Jei nebūtų tekę pažinti kitokių gyvenimo sąlygų, tai gal ir būtų galima pasitenkinti dabartiniu režimu, tačiau kai žinoma, kokia padėtis buvo anksčiau ir kaip gyvenimas būtų atrodęs dabar, tai iš tikrųjų nelengva pakelti sovietinio režimo sąlygas".

Jdomus žvilgsnis į rusus Latvijoje, į kaikiurus jų tarpe žiurimus kompleksus. Ziuricho dienraščio atstovas pabrėžia, kad Latvijoje atsidūrę rusai jaučiasi esą nepageidaujami šveiciai, tačiau pastebėdami skirtumą tarp Latvijos ir kitų sovietinių respublikų, turėdami kai kuriuos patogumus, jie jau nenori kraustytis į Sovietijos platumas. Rusus - kolonistus, atrodo slegia nerami sąžinė ryšium su 1940 m. agresijos įvykiais, be to, palyginus su latviais juos kankina ir tam tikras menkystės kompleksas, ypačingai kultūriniais bei civilizacijos atžvilgiais.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

The big
S
with us-
SERVICE

813 EAST 185TH STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR
SAVINGS

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pagedaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- | | | |
|-------------------------------------|-----|------|
| 1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC | 5th | 5.75 |
| 2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon.. | 5th | 4.98 |
| 3. GLENMORE VODKA | 5th | 2.98 |
| 4. Imp. French NAPOLEON Brandy..... | 5th | 3.35 |

- | | | |
|---------------------------------------|-----|------|
| 5. COINTREAU Liqueur and Brandy | 5th | 4.75 |
| 6. LIEBFRAUMLICH Imp. German Wine .. | 5th | .98 |
| 7. BORDEAUX Imp. French Wine | 5th | .98 |

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO, 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PRITARTA APSIJUNGIMUI

Jei Bostone leidžiamame Keleivvyje (rugsėjo 9 d.) nebūtų patalpintas VLIK'o nario Kipro Bielino VLIK'ui įteiktas socialdemokratų pareiškimas, vargu ar daug kas iš lietuvių visuomenės būtų sužinojęs, kad rugpjūčio 29 d. New Yorke įvyko VLIK'o praplėsto prezidiumo posėdis. Apie VLIK'o posėdžius ir taip tik siauras ratelis težinodavo. Bet ši kartą tas posėdis nebuvo eilinis. Jei tikėti Keleivniui, tame posėdyje buvo svarstytas "Birželio 22 d. Komisijos" protokolai ir "Atsišaukimas Lietuviams". Aiškiauariant grupių apsiungimo VLIK'e sąlygos. Tuo reikalu Keleivvyje tilpęs pranešimas trumpas: "Be didelių ginčų apsiungimo sąlygos patvirtintos". Po to jau seka socialdemokratų pareiškimas, kuriame pasiskelbama prieš Krikščionių Darbininkų Sąjungos (traukimą į bendrą apsiungimo protokolą. Pareiškimas tuo reikalu byloja, kad "minėtoji organizacija, jei tokia tikrai gyvuoja, politinėje veikloje nesireiškia. Lietuvoje ji yra veikusi kaip pašalpinė organizacija, tuo būdu KD S-gos į VLIK'ą įjungimas pažeidžia VLIK'o organizacijos pagrindus".

Iš pareiškimo paaiškėjo, kad socialdemokratams, pritardami iš VLIK'o savo laikui pasitraukusių grupių sugrįžimui, balsuoti prieš Krikšč. Darbininkų S-gos priėmimą, bet kadangi už apsiungimo protokolą reikėjo balsuoti en bloc, jie nuo balsavimo susilaikė. Savo pageidavimus viešai paskelbė ir Lietuvių Vienybės Sąjūdis (Lietuviai Amerikos Vakaruose 8-9 nr.). Ten kalbama apie to sąjūdžio Los Angeles skyriaus narių susirinkimą ir to skyriaus valdybą. Bet atrodo, kad pasiūlymams bus pritarta ir kituose sąjūdžio skyriuose... Tie siūlymai, pritarus apsiungimo protokolui, byloja apie PLB-nės įėjimą VLIK'an pilnateisiu nariu, (traukiant ir Mažosios Lietuvos ir Rytų Lietuvos Rezistencinius Sąjūdžius. Be to, siūloma, kad Lietuvos Laisvės Komitetas eity VLIK'o valdybos pareigas. Prašyti, kad Diplomatinė Tarnyba skirtų prie VLIK'o savo ryšininką.

Reikia manyti, kad ir kitos pastoviosios ir VLIK'an grįžtančios, o taip pat ir naujai atgimusios grupės, turės įvairiausių siūlymų. Kol tie siūlymai neišsiaiškinti iš kryžiažodžių ir aritmetinių problemų kvadratių, ir apsiungęs VLIK'as vargu ar pakils aukščiau, kad ir naujais sparnais pasipuošęs. Bet -- faktas yra įvykęs. Apsijungimas atsiiektas.

Šių metų rugsėjo mėn. 8 d. 7:30 vakaro Jėzuitų sodyboje, pagal kvietimą spaudoje, įvyko, palyginus, gausoko būrelio jaunimo sambūrio, ideologinių organizacijų atstovų, mokytojų ir atskirų asmenų (kuriems priklausau ir aš) pasikalbėjimas stovyklavietės pirkimo reikalu.

Susirinkimą kvietė LB-nės Chicago's Apygardos valdyba.

Pirmininkauja A. Santaras pabrėžė, kad pirkimo tikslas yra lietuviškos stovyklavietės įsigijimas ir joje prieauglio vasaromis lietuviškas paauglėjimas, ypač remdamasis skautais.

Apie pirkinį papasakojo Č. A. B-nės valdybos pirmininkas inžinierius Nainys. Kas jau buvo skubėsiu pranešėjų visuomenei per spaudą paskelbta, aš čia visko nekartoju. Gal tik tiek: vasarvietė, buvusi dvejus metus išnuomota, dabar jau treji metai perdėm tuščia, belaukianti pirkėjų. Kad toji vasarvietė susidaro iš visokių visokybų, pradedant lipdomuoju moliu ir baigiant arkliadėmis. Pastatai mediniai, statyti prieš 30 metų, žiemą nešildomi, kaštavę tada 250 tūkstančių dol. Dabar prašo 70 tūkstančių, bet atiduoti ir už pigiau, iš pasakojimo tono buvo įmanoma spėti, jog pasakotojui atrodo visa ta aplinka tinka būti lietuviško auklėjimo priemone.

Pristatytas, viską išdėstęs, nepasakė, ar Chicago's Apygarda turi tiek pinigų, ar gal atsiranda kokia didesnė iš kur nors pagalba.

Vaidą pabaigė ryškinti tėvas Kubilius, Jėzuitų namų viršininkas. Jam atrodęs bausis ežero pakraštys, apaugęs ir priaugęs krūmokšnių. Pastatai nors atrodo nesupuvę, bet visa baisiai apelsta: anot jo, reikėtų suvežti visas Chicago's moteris į joms apvalyti. Klausovų pridėta -- ir vyrai. Išlaikymas per metus 7000 dol. O kiek reikėtų tūkstančių visa paruošti, kad būtų tinkama gyventi, rodos, nesakė. Jo manymu, atremontavus galėtų per vasarą joms laiką pereiti trys pakaitos po 70 žmonių.

Kantriai išklausius, prasidėjo pasikalbėjimas. Manau, pajusta, ypač skautų vadų, kad jų turima stovyklavietė laikoma nepakankamai tinkama dabartiniams kai kurių tėvų vaikams, kas pabaigoje ir pasitvirtino.

Tai skautų vadovai atsakė, kad jų stovyklavimo idėja tokia komercinė vasarvietė netinka. Jei gu ir tikty, tai ne paslaptis, kad jie turi savo planą ir talpią stovyklavietę, padovanotą Rako, kurios savais stovyklautojais nepilpido, nors jų stovyklauja didesnis procentas, negu kitų organizacijų. Tai jie ir kviečia didžius ir mažus, visokio rango ir profesijos, pasinaudoti jų stovyklavietė. O savos stovyklavietės jie nemes ir kitur stovyklauti nesis.

Dainavos stovyklos atstovas Polikaitis tarė maždaug tą patį. Jie taip pat galį priimti iš šalies stovyklautojų. Kad tai tiesa,

DISKUSIJOS DĖL STOVYKLAVIETĖS

L. VAIČIŪNIENĖ

skaitėme jų kvietimą spaudoje. Naujos stovyklavietės pirkimui nepritarė nei liuanistinių mokyklų mokytojai, nei Švietimo Komisijos pirmininkas Ignatovas.

Be to dar priminta, kad pirma stovyklauti tėvai Pranciškonai į savo civilizuotą, kultūringą ir lietuvišką aplinką, kur, tur būt, gražiai paprašius, leistų naudotis planinu, vargonais, literatams knygynu, sportininkams aikštėmis ir sale.

Putnamietės sesers jau nuo seniau ruošia mergaitėms, taigi dukroms, idealiai tvarkomas stovyklas ir pirma stovyklauti kitus, kas tik nori. Ir šią vasarą ten pašaliečių stovyklauta.

Čia pat artumoje berniukams stovyklas rengia chigagiečiai tėvai Marijonai. Mačiau spaudoje pranešimą, kada turi suvažiuoti lietuviškai šnekančieji vaikai.

Kodėl nepaminiūš Kanados skautų tikrai lietuviškos stovyklavietės! O be šių visų mažesni sambūriai visokiems uždaviniais spręsti ar neprisi-glaudžia J. Bačino ūkyje, Linkų vasarvietėje, ar kitose lietuvių laikomose sodybose.

Apskritai, LB-nės lietuviškesnių tėvų vaikai bet kuriai lietuviškai organizacijai priklauso ir lanko liuanistines mokyklas, taigi turi ir stovyklavietes. Kurie tėvai vaikų organizacijąs neleidžia, pridėkim ir į liuanistines mokyklas, tiems, greičiausiai, nereikalingos ir lietuviškos stovyklavietės: jie vaikus išsiveža į patogias, pramogingas vasarvietes.

Išėity, kad Č. Ap. B-nė savo pirkimui stovyklai užpildyti savo atskirų vaikų neturėtų arba -- per mažai. Jeigu ir pavyktų prabangiškiau įrengti, metant didelės sumas, dalį idėjinų organizacijų stovyklautojų patrauktų, bet ar tai nebūtų priešinga B-nės idėjai, siekiant sujungti visą tautą ir jai vadovauti. O tėvai, dairdamiesi savo vaikams stovyklose vis daugiau pramogingumo ir naujumo, kažin kaip ilgai tenkintųsi ir šiaja. Kaip tada stovyklose atstos lietuviškos išlaikymas.

Lietuviškos stovyklavietės ne lietuviškame krašte, tur būt, neįmanoma nusipirkti, kaip neįmanoma nusipirkti lietuviško vaiko ar žmogaus, vaiką -- žmogų reikia užsiauginti, o stovyklavietę susikurti (kaip savo namus) kokiame panašesname lietuviškoje žemėvaizdyje. Taip ikšio? Čia sukurti lietuviški darželiai, stovyklavietės, sodybos ir tt.

Stovyklavimas nėra čia pati geriausia lietuviškos išlaikymo priemonė, o stovyklavimo sąjūdis kiek pavėluotas; tuo labiau, kad neturint stovyklavimo tradicijų ir idėjos, jos rodo reiškinis virsti paaugusiems į "piknikus".

Vaikams, jau tarp savęs vartojantiems svetimą kalbą, per trumpas stovyklavimo laikas atgriebti, nors jie duotųsi. Didėsi būrį vaikų neįmanoma valdyti ar pakreipti: jie išmuša iš pusiausvyros ypač jaunesnius būrelių ar skilčių vadovus. Tada tampa ne tik neveiksmingas bet koks šakymas ar bausmė, bet žalinga, nepedagogiška. Tuo nenoriu pasakyti, kad stovyklavimas iš viso nereikalingas, nenaudingas, bet tašytinas ir gerintinas.

Pagaliau, su savo nuomone išėina kitas Chicago's Apyg. v-bos narys J. Vaičiūnas. Jo nuomone, vietoje dar vienos stovyklavietės pirkimo, jeigu Chicago's Apygardos valdyba turi tam pinigų (ar žino kur jų gauti), jeigu organizacijos laikomos LB-nės dalimi, reikėtų, pirma, jų turimas stovyklavietes padėti plėsti, tobulinti; antra, eiti visokiariopon pagalbą liuanistinėm mokyklom; trečia, rūpintis Chicagoje tautos namais, kurie apskritus metus tenkins visus reikalavimus, ypač sportininkų. Šis pasiūlymas matyt atitiko daugumos nuomone, nes palydėtas plojimu.

Idomus pirmininkaujančio posakis, girdi, mes jums tos stovyklavietės galėjome visai nepristatyti, liko mano nesuprastas: ar ją nepristatė pirkti, ar atsisakė.

Neatsižvelgiant į tai, kaip paaiškėjo, jog stovyklavietė bado ne tik nėra, bet jų reikalas stovi, palyginus, gerai, (yra kitų bado, vedančių į mirtį) tik joms trūksta

stovyklautojų, o jų vis mažės, vis dėlto išgirdome K. Drungos pasiūlą, kad jos pirkimo reikalo nepalaidotų: ją skirti muzikams, literatams ir prie to dar vienas, nežinau kieno, balsas, sportininkams.

Kaip matome, nuo ideologinių organizacijų pabaigoje nukrypta į profesinės stovyklos steigimo reikala, lyg organizacijose, turinčiose stovyklas, nei talentų, nei sportininkų nedegsta ir neauga. Ir neaišku, kodėl jie iš savo organizacijų turėtų stovyklose išsiskirti! O B-nės valdyba pasirodė nebuvo apgalvojęsi, kam nauja stovyklavietė reikalinga ir kuri jos paskirtis. Duos tiems, kurie ims.

Baigiamąjį žodį tarė Nainys. Jis tarp kitų minčių pasakė ir tokią: būtent, kad turi dvi dukteris, ir jos abidvi priklauso ir ateitininkams, ir skautams; bet jų į purviną skautų stovyklą nenori leisti! Tikrai negalėjau atskirti, ar pirmininko ar kitų bendraminčių balsai iš tos pat vietos, jog kažkas į skautų stovyklą

las vaikų neleidžia dėl jų stovyklų primityviškumo. O vada! patys pūslėtomis rankomis kala kuolus ir tt.

Dabar iš dalies galėjo paaiškėti, kodėl pradžioje buvo remiamasi skautais. Mat, anot dr. Griniaus, subajorėjusių tėvų vaikams skautų stovykla netinka. Jie leistų, jeigu jos būtų miestiečiai įrengtos.

O aš pirmą sykį Amerikoje pasididžiau tokiais skautų vadais, jų principingumu ir puslėtomis rankomis: daug kam, tur būt, žinoma, kad švelniai rankiai (plačia prasme) didesnių darbų nenuveikia. Linkėtina tiems vadams kuo ilgiausiai išlaikyti mažuosius savo idėjų rate, o tuo pačiu ir tėvų namuose.

Pirmininkaujas baigdamas suramino, kad iš tautos namų statybos (kas juos statys?) "mes ne ištrauksime nė vienos plytos". (reiškia, Chicago's Ap. valdyba).

Netrukus po to Drauge rugsėjo 11 d. pasiskaitėme: "LB idėja įsigyti savo stovyklą neliko palaikoma, bet ji turės ieškoti atramos jau kitų atstovų susirinkime, nes šiame nerado pritarimo".

Trumpa ir aišku.

ŽMOGAUS FENOMENAS

V. KAVALIŪNAS

-- Vien tik pozityvistiniu atžvilgiu žmogus yra paslaptingiausias ir labiausiai nukrypęs nuo visų kitų mokslo sutikty objektų. -- rašo žymus prancūzų geologas ir panteologas jėzuitas P. Teilhard de Chardin savo knygoje "Žmogaus fenomenas" ("Le phénomène humain"). -- Iš tikrųjų, -- tęsia jis toliau, -- reikia pripažinti, kad mokslas jam dar nerado vietos pasauly. Fizika bent tuo tarpu aprašė atomo pasaulį. Biologijai pavyko nustatyti tam tikrą dėsningumą gyvybės struktūroje. Antropologija, pasiremama fizika ir biologija, taip pat išaiškino žmogaus kūno sudėtį ir kai kuriuos jo psichinius mechanizmus. Tačiau, visa tai sudėjus į vieną, gautas portretas neatitinka tikrovės... Žmogus yra kažkas visiškai skirtingo. --

P. Teilhard de Chardin "Žmogaus fenomenas" -- naujas žvilgsnis į evoliucijos doktriną, kurioje iš laiko gelmių iškyla žmogus, ateina ilgų kelių nuo pirminės medžiagos, daiktų vidaus esmės ir išorės aspektų atskleidimo, dvasinės energijos, gyvybės, minties ir savistabos gimimo ligi žmogiškojo fenomeno esmės.

Kodėl žmogus? Kodėl Teilhard de Chardin veikale visų pirma ir labiausiai žvilgsnis nukreiptas į žmogų? Jis -- žmogus, autoriaus nuomone, savo pozicija gamtoje yra ne tik perspektyvos centras, jis kartu yra ir pasaulio konstrukcijos centras.

Teilhard de Chardin vizijos -- pasaulio ir žmogaus evoliu-

cijos priežastis yra Dievas. Tačiau krikščioniškasis pasaulis su stois prie vieno klausimo: žmogaus nusikaltimo, iš jo kylančio blogio ir su juo susijusio atpikimo dogmos. Tiesa, autorius sako, kad antropologija negali nieko griežtai teigti nei prieš, nei už monogenizmą (žmogaus kilmą iš vienos poros), vis dėlto linkstama prie monofiletizmo (iš vienos giminės), nes laiko toliuriose buvimas tik vienos žmonių poros yra nesuvokiama (insaisissable).

Tur būt, niekad žmogus nesu-laikys momento, kada viskas jam bus aišku. Tai neįmanoma. Jis ir šią knygą užskleis, lydimas daugybės klausimų, sunkių, glbių, likminių. Gal būt, ji - kello kryptis, kurios toluose susitiks mokslas, filosofija ir teologija ir atskleis gilesnis ir harmoningesnis fizinės ir dvasinės realybės supratimas.

Mažiausia -- ji padės geriau matyti. O matyti, Teilhard de Chardin teigimu, yra būti. Matyti daugiau, geriau ir giliau yra būti labiau.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS
GELINYCIA

GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŲS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŲSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNČIAMIS PASTU KETVIRČIAIS
INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"



Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

**ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330



KUR DINGO ČEKIS?

Balandžio mėn. 4 d. Amerikos Lietuvių Menininkų Klubo ir Čiurlionis Galerijos suruoštoje Lietuvos Sukilimams pavaizduoti Parodoje (pagal laikraščių pranešimus) laimėjau trečią premiją (\$250.00).

Tuo metu buvau Europoje ir tikrai gegužės mėnesį grįžęs ir neradęs iš Parodos Komiteto jokio pranešimo, parašiau p. Pautienui ir Tėvui Kubiliui (kitų adresų neturiu) prašydamas tarpininkauti ir jeigu galima paraginti Parodos Rengėjų atsiliepti. P. Pautienius visai neatsakė, o Tėvas Kubilius parašė, kad jo ži-

niomis viskas sutvarkyta. Dar palaukęs, parašiau Tėvui Kubiliui ir prašiau perduoti laiškus p. Pautienui, p. Gaučiui ir p. Macevičiui. Tėvas Kubilius maloniai atsakė, kad jis laiškus perdavęs ir p. Macevičiui prisiekinėjęs, kad jis įdavęs čekį \$250 vertės p. Gaučiui ir šis pažadėjęs man pasiųsti.

Deja, jau vėl praėjo daugiau negu mėnuo laiko ir iš gerb. ponų nesulaukdamas atsakymo prašau gerb. p. Redaktoriau viešai paskelbti sekantį:

Prašau p. GAUČI, ir p. MACEVIČIŲ paaiškinti, kur dinga man išrašytas čekis? (Jeigu toks buvo išrašytas) ir kodėl iki šiol nė vienas iš gerb. veikėjų nesi-teikia man atsakyti!

L. Vilimas
Cincinnati



Dail. A. Tamošaitienės studijoje Kanadoje audėjos audžia tautinius rūbus.



Vėliavos pakėlimo iškilmės neolituų stovykloje.

J. Gaizūčio nuotrauka

Korp! Neo-Lithuania stovykloje

(3)

Sekmadienis, 1964 m. rugsėjo mėn. 6 d. Šiandien paskutinė neolituų stovyklos diena. Paskutinį kartą buvo pakeltas stovykloje Lietuvos ir Amerikos vėliavos. Anksti rytą 8:30 val. visi neolituanai ir svečiai nuvyko į Strasbourgo miestelį į katalikų bažnyčią, kur atvykę iš New Yorko kum. Valiūšaitis atliko Šv. Mišias. Nedidelė bažnyčia buvo užpildyta neolituų, kurie laike Mišių sutartinai giedojo pirmą kartą šioje bažnyčioje lietuviai, vietiniai gyventojai su bažnyčios klebonu stebėjo šią įspūdingą, jiems nematytą, jaunų studentų grupę. Kun. Valiūšaitis pasakė šiai dienai pritaikytą gražų pamokslą, kvietė visus neužmiršti savo tėvynės, kur bolševikai persekioja mūsų seses ir brolius. Užbaigus mokslus, kvietė dirbti lietuvių tautos naudai, neužmiršti savo gražios lietuvių kalbos, būti gerais krikščionimis ir gerais lietuviais.

II val. Aido Slėnio (Echo Valley) Garmų vasarvietės erdvioje salėje įvyko neolituų stovyklos uždarymas. Įnešus Korp! Neo-Lithuania vėliavą ir atvykus prezidentui, kurį sudarė Neo-Lithuania padalinii pirmininkai, vyr. valdybos pirmininkas filist. V. Mažeika ir stovyklos vadovas filist. V. Gruzdis, posėdį atidarė Philadelphia padalinio pirm. sen. G. Mironas. Atsivėlinant su stovyklos dalyviais, prašė kolegų neužmiršti stovyklos, neužmiršti Lietuvos praeities. Kvietė palaikyti lietuvių kalbą ir lietuvišką dvasią, neužmiršti stovyklos draugystės ir -- iki pasimatymo kitoje stovykloje.

Vyr. valdybos pirmininkas filist. V. Mažeika, pažymėjo, kad ši stovykla jam atrodanti pati geriausia savo organizuotumu ir programa. Čia mes panagrinė-

jome mūsų ideologiją, kalbėjome apie tautą, tautiškumą ir nacionalizmą, aiškinomės mūsų tradicijas, tarpusavio santykius, mūsų spalvų reikšmę ir pagarbą joms. Mes nagrinėjome, kas yra idealizmas ir materializmas ir ieškojome santykio tarp jų, kalbėjome apie etiką, moralę, ieškojome idealaus jaunuolio intelektualinio tipo, koks turėtų būti šių dienų neolituanas, mes palietėme modernų meną, mes sielojome dėl mūsų gražios kalbos var-tojimo, dėl lietuviškos šeimos išlaikymo, mes susipažinome su lietuvių poezija, literatūra ir jų kūrėjais, mes grožėjome mūsų tautosaka ir senomis liaudies dainomis, mes domėjome, kaip mūsų broliai už geležinės uždangos yra auklėjami, mes šokome, dainavome ir buvome linksmi, net nepastebėjome, kaip greit pra-bėgo tos 8 stovyklavimo dienos. Į stovyklos paruošimą daug rū-pesčių ir darbo buvo įdėta, visa ta našta buvo uždėta jaunam Philadelphia padalinii, kuris tą uždavinį atliko puikiai ir be priekaištų. V. Mažeika korpo-racijos vyr. valdybos vardu pa-reiškė didžiulį padėką Philadel-phijos padalinii ir jo valdybai. Ypatingai daug darbo ir nemie-gotų naktų teko pakelti stovyk-los vadovui kolegai V. Gruz-džiui. Jis turėjo paskutinis gul-ti ir pirmutinis kelti ir visą tvarką žiūrėti. Stovyklos vadovui filist. V. Gruzdziai priklauso ypatinga padėka, taip pat V. Ma-žeika pareiškė padėką visiems atsiliepusiems į vyr. valdybos prašymą ir parėmusiems stovyk-lą piniginėmis aukomis. Jaunie-siems kolegoms stovyklauto-jams, įnešusiems tiek sumanu-mo, gyvumo ir humoro, aktyviai dalyvavusiems paskaitose ir re-feratuose -- širdingas ačiū. Bai-giame šią stovyklą su viltimi, kad ji davė daug gero joje daly-

vavusiems.

Stovyklos dalyvius sveikino Fi-listerių Sąjungos New Yorke pir-mininkas filisteris St. Mackevi-čius, palinkėdamas jauniems papildyti ateityje filisterių ei-les.

Taip pat sveikino Lietuvių Ne-priklausomybės Fondo pirmi-ninkė Em. Čekienė, linkėjo jau-niesiems išlaikyti lietuviybę ir įteikė 60 egzempliorių knygos partizanų "Laisvės kovų dainos" padalinti atminčiai stovyk-lautojams.

Filist. Vyt. Abraitis, ALT S-gos pirmininkas sveikino ir lin-kėjo, užbaigus mokslus, įsijung-ti į lietuvišką visuomeninę veik-lą, papildyti Tautinę Sąjungą ir būti kūnu ir dvasia tikrais lietu-viais. Stovyklautojus raštu svei-kino Lietuvių Studentų S-gos Pir-mininkas Zaprackas, Bendruo-mėnės Tarybos pirmininkas V. Volertas ir Dirvos redaktorius J. Čiuberkis.

Stovyklos vadovas filist. V. Gruzdis savo žodyje pareiškė, kad be darbo, pasiryžimo ir pa-siaukojimo nieko neatsieksime. Kvietė jaunuosius būti idealis-tais, pasiaukoti ir dirbti lietu-vių tautos labui. Po visų sveiki-nimų vyr. valdybos pirmininkas V. Mažeika oficialiai paskelbė, kad ši stovykla uždaryta. Sugie-dojus studentų himną -- Gaude-amus, VII Neo-Lithuania stovyk-la buvo uždaryta. Visi dalyviai ir svečiai iš salės ėjo per til-telį į aikštę, kur giedant Lietu-vos himną paskutinį kartą buvo nuleistos vėliavos.

Diena buvo saulėta ir graži. Skaitlinga neolituų grupė at-rodė labai įspūdingai. Vėlia-voms nusileidus seniorai su-stojo pusračiū, arbiter elegan-tiarum sukviėtė visus juniorus ir surikiavo juos į eilę. Dainuo-jant tradicinę Lietuvą, brangi, buvo atliktas ceremonilais, pa-

žabai raižo dangų, naktis. Atsisveikinam svetinguo-sius šeiminkus. Dar kartą spaudžiam rankas, linkėdami mažajai kolonijai sėkmės.

Pakeliui į Valenciją aplankom šv. Laurencijaus va-do vienuolyną, pastatytą jau 16 šimt. Ten kartu ir buvę karalių rūmai ir ispanų karališkosios šeimos mauzolėjus. Yra kas pasižiūri. Daug mačiau tų kapų, bet čia esanti prabanga, išgražinimai įsispaudžia atmintin. Jei mums reikės dar kartą atsikelti, žinant ispanų masių vargą, oi sunku bus tiems gulintiems po marmuru, sunku bus nukelti sunkųjų uždangalą.

Viktorijoje patenkam į kažkokią šventę. Minių minios eina, šoka, dainuoja. Apvaikščiojam veik visą miestą. Švarūs, aukšti, gražūs namai. Bet nesimato susisieki-mo. Gyventojai, matyti, labiau įpratę prie kojų. Miestas jau baskų šaly, kuri gal mažiau palanki ispanams. Pa-puoštoje aikštėje iškilmės stulpai išversti, bet gal tai girtų darbas. "Siesta" tęsiasi visą naktį iki ketvirtos ryto. Parke muzika, mūsų viešbutis prieš pat parką, taigi ir mums linksma per naktį.

San Sabastian paskutinė stotis Ispanijoje. Oras ang-liškas. Gražus kurortas, bet perkrautas. Mat generolas Franko atostogauja čia su visais savo ministerais. Tik keturios mėnesios plaka triukšmingas gyvenimas, likę mėnesiai tikras merdėjimas. Šiaip vieta nenuobodi, įlan-ko, kalneliai, upė, puikūs pastatai, turtingos krautuvės ir dažnai tinkamas, šiltas klimatas.

Perkam taurųjį gėrimą, kad bacilos neįsiveistų bur-noje. leidžiam pezetus, kurie po vidurnakčio Prancūzijoje jau nustos savo labdarings galios.

Po truputėlį maža mūsų mažą bendruomenę. Vieni palieka San Sabastijane, kiti Paryžiuje, tretį Calais ir pagaliau Londone. Atsisveikinimas šiltas, graudus. Visa kelionė varginanti, bet tokia miela, neužmirštama.

(Pabaiga)

'Varpo' plokštelę pasitinkant

Toronto Lietuvių choras "Varpas" įsikūrė 1952 m. spalio 25 d. Savąjį vardą -- "Varpas" jis ga-vė pirmojo koncerto metu 1953 m. gegužės 9 d. Nuo to laiko A. Vanagaičio dainą "O, skambink per amžius..." choras visuomet dainuoja kaip savo tradicinę - krikštynų dainą prieš kiekvieną koncertą.

Per tryliką metų "Varpas" skambėjo Toronte, Montrealyje, Hamiltone, St. Catharines, Nia-gara Falls, Windsore, Tilsonburge, Delhi, Detrote, Clevelande, Chicagoje, New Yorke, Rochesteryje. Dalyvavo abiejose Dainų šventėse ir dviejuose Pasaulio Lietuvių Seimuose.

Nuo įsikūrimo dienos "Varpui" vadovauja muz. St. Gailevičius.

Kaip patys varpiečiai sako, jog sąlygoms neleidžiant aplankyti visų lietuvių ir visur, bent dai-nomis plokštelėje jie bando siekti tolimesnes lietuvių kolonijas ir atskiras gyvenvietes. Tad Mairo-nio eilėraščio žodžiais tariant, "Tegul skamba mūsų dainos po šalies plačiausias..."

Varpiečiai, didelių pastangų dėka ir ypač didelio pasiryžimo, ryžto ir energijos talkinami "Var-po" v-bos pirmininko J. Račio ir ižd. J. Šarūno, pasistengė ir iš-leido ilgo grojimo plokštelę, kuri jau pasiekė juos ir daugelį lietu-viškos dainos mylėtojų.

Plokštelės pirmojo daly yra įdainuota A. Vanagaičio Laisvės varpas ir Vėjužėlis, Em. Gaile-vičiaus Lituanica, J. Gudavičiaus Kur giria žaliuoja, J. Žilevičiaus Anoj pusėj ežero, Br. Budrūno Pradės aušrelė aušti, J. Zda-niaus Sūnau, lingau paukštis ir

tvirtinąs, kad juniorai baigė sa-vo kandidatavimą ir per korpo-racijos šventę galės būti pakel-ti į seniorus. Labai geras ir ele-gantiškas stovyklos vadovas fi-list. V. Gruzdis už tai, kad pa-laišk stovykloje gerą tvarką ir drausmę ir tuo "kankino" junio-rus ir seniorus, trukdė jų pilnai, absoliutinei laisvei pasireikšti, neišvengė tradicinės bausmės ir "keršto". Juniorai ir seniorai su-griebę ir įsiubavę sviedė jį į baseiną...

Jei ši stovykla buvo viena iš geriausių, didelį nuopelį pri-klauso Philadelphia padalinio valdybai, kolegoms filist. V. Gruz-džiui, sen. G. Mironui ir sen. R. Buinytel, kurie labai daug dar-bų įdėjo stovyklą organizuojant ir pačioje stovykloje palaikant tvarką. Visų neolituų vardu jiems priklauso širdingas ačiū. Po stovyklos uždarymo salėje buvo parengti pietūs, nes uždarymui buvo tiek daug svečių priva-žiaav, kad nebetilpo valgykloje. Po pietų stovyklautojai maudėsi ir būreliais vaikštinėjo, tęsdami stovykloje sucentuotą draugystę, kol atėjo laikas skirs-tytis.

Stovykla baigėsi, bet jos įspū-džiai ir atsiminimai ilgai liks visų dalyvių atmintyje. (Jn)

K.V. Banaičio Ralio, dar valio (piemenų daina).

Antrojo daly -- ištraukos iš operų: Ch. Gounod Prologas, mei-lės scena, valsas ir epilogas iš Fausto ir Choras iš Capulet'o baliaus iš Romeo ir Julijos; G. Verdi Vergų daina iš Nabucco; Fr. Smetana I-mojo veiksmo I-mosios scenos choras iš Parduo-tosios nuotakos ir G. Rossini Ti-roliečių daina ir Moterų choras iš Viliaus Tello.

Plokštelę įreikordavo Ralys ir Šimkus, išleido John B. Rallis Cus-tom Recording Chicagoje, viršelį piešė dail. Vyr. Pačkauskas, kitoj viršelio pusėj -- muz. St. Gaile-vičiaus, choro akompaniatorės muz. D. Skrinškaitės ir viso "Var-po" choro nuotraukos. Plokštelė pagaminta iš naujosios 100% anti-statinės Polimax medžiagos, ku-ri padidina balso perdavimo gry-numą ir netraukia dulkių.

Plokštelės tiražas -- 1.500. Taigi, dabar belieka, kad lietuviškos dainos mylėtojai tiražą iš-pirktų ir padėtų "Varpo" v-bai iš-siristi iš skolų, kurių susidarė gana daug plokštelę išleidžiant ir kurios, anaiptol, dar ne visos padengtos.

Rugsėjo 12 d. Lietuvių Namuo-se, Toronte, įvyko "Plokštelės sutiktuvas" - banketas, kuriame dalyvavo visi "Varpo" choristai, jo vadovybė ir nemaža "Varpo" draugų ir rėmėjų. Buvo padainuo-ta, pasidalinta įspūdziais, pade-monstruota plokštelės dainų ir operų ištraukų, pasivaikinta -- išklusant "Varpo" darbų, vargų, ir rūpesčių žodinio reportažo, kurį išklojo v-bos pirm. Jurgis Račys. Būdinga, kad choro vado-vas muz. St. Gailevičius ir v-bos pirmininkas J. Račys abu skundė-

si ir prašė laikraštininkų ape-liuoti į lietuviškąsias žmonių sąžines, kurie paviršutiniškai pa-žiūrėjo į "Varpo" tolimesnę eg-zistenciją. Esą, tuojau po plokš-telės įdainavimo nemaža choristų apleidė "Varpo" eiles, gal many-dami pasistatę ateičiai pamink-lą ir galį prisidėti ant "užsi-tarnautų laurų". Jie norėtų nuo-širdžiai prašyti tuos dainininkus grįžti atgal, taip lygiai -- jie pra-šo jungtis į "Varpą" ir naujas jėgas -- jaunimą: vyriškus ir mo-teriškus balsus. "Varpui" papil-dyti ir sustiprinti reikia mažiau-siai 20 dainininkų.

Kad "Varpas" privalo ir toliau gyvuoti, nes tai -- didelis lietu-viškosios kultūros represen-tantas ir lietuviybės palaikytojas svetur, tą mintį kėlė ir akcen-tavo ir kalbėtojai šiame pobn-vyje -- mecenatai bei kiti "Var-po" draugai ir rėmėjai. Kalbėto-jų eilėj buvo: Šv. Jono par. kle-bonas kun. P. Ažubalis, Tėvas Kornelijus, OFM, Prisikėlimo par. atstovas, J. Matulionis (krikšto tėvų vardu), H. Stepai-tis, "Paramos" v-bos pirmi-ninkas ir Leon Kossar "The Te-legram" tautybių skyriaus redak-torius.

Pobūvį pagerbė savo atsilan-kymu ir Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidžinas su ponia, at-vykę tiesiai iš E. Jankutės suka-ktuvinio minėjimo.

Linkėtina "Varpui" kuo grei-čiau įgauti naujų jėgų, ypač iš jaunimo tarpo. Tad, "O, skambink per amžius vaikams Lietuvos", mielas "Varpe" su savo vado-vais -- muz. St. Gailevičium ir "Varpo" v-bos pirm. J. Račiu, Pr. Alšėnas

Skaityk ir platink.
DIRVA

PREZIDENTO

ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

ALEKSANDRO MERKELIO

parašytas veikalas neužilgo pasirodys knygų rin-koje. Monografiją leidžia

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba.

Šį leidinį dar galima užsiprenumeruoti, pri-siuntus 10 dol. ALT S-gos išdėninkui Povilui Ali-šauskui -- 107-17 118th St., Richmond Hill, N. Y.; Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir per vietos ALT S-gos skyrių valdybų narius.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

ISPANŲ ŽEMĖJE

R. SPALIS

(6)

Madride būdamas susidūriau su visa mūsų lietuviška kolonija, kuri labai vyriška-75 procentai vyrų ir 25 mo-terų. Viso -- 4 žmonės. Siuntimo stotyje teko sekti lietuvišką programą. Apvaikščiojom parkus su tautiečiu, po to pas p. Bačkįkratėme ispanų gyvenimą. Ispanas yra draugiškas. Jei jis kartą žmogų pavadino amigo (draugas), jis jaučia tai. Draugiškumo jausmas gal čia labiau išsivystęs negu kitur. Mat, sunkus gyvenimas, vargas privertė glaustis į krūvą, padėti vienas kitam, remtis kitu. Ispanai linksmi, malonūs žmonės ir tarp jų lengviau įsikurti, negu tarp prancūzų, italų. Svetimšaliai pareigūnai, amerikiečiai ir kiti, čia pabuavę, nenori keltis kitur, net namo grįžt. Gyvenimas čia lėtas, smagus, o tu-rint kiek pinigų, ir labai geras, nes nesunku gauti ir na-mų padėjėją. Ji, vargšė, daug turi mokytis. Dažnai neži-no, kad skalbiniams geriau karštas vanduo, o ne šaltas, ir daug kitų dalykų. Bet ji greit mokosi, jai patinka at-skiras kambarys, vonia. Skalbimo mašinų nedaug Madri-de, jų ir nereikia. Kas gali skalbimo mašiną nusipirkti, tas gali vieną ar dvi tarnaites turėti. Jos daug geriau išskalbia negu mašina. Skurdo, žinoma, yra. Baisenis atsilikimas. Gabesniuosius ispanus užsieninės firmos siun-čia tobulintis į Olandiją, Prancūziją. Darbininkas yra ge-ras, nuoširdus. Pavėlavęs į dirbą jis nesisuka, bet atvirai prisipažįsta, pamėgojau, girdi. Darbo metu be "siestos" neapsieina. Vis dėl to klimato.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* DR. INŽ. ROMAS IR NIJOLĖ KAŠUBAI rugsėjo 5 d. susilaukė pirmagimės dukters Vidos Reginos.



* VYTALIS BENOKRAITIS, su garbės pažymiais (Cum Laude ir reguliariai ant "Dean's List") baigė matematikos mokslus Kent State universitete, Ohio. Savam Alma Mater buvo American Institute of Physics viceprezidentu ir priklausė Pi Mu Epsilon, -- visų Amerikos valstybių matematikų garbės korporacijai.

Nuo pat mokslo pradžios V. Benokraitis priklausė ir aktyviai reikėsi Liet. Stud. Sąjungoje, LST Korpi Neo-Lithuania ir buvo Korpi Neo-Lithuania Clevelando orkestro narys. Vytautas yra clevelandiečių Adelės ir Vinco Benokraitų sūnus ir turi dvi šeima sukurusias seseris, Gražiną Budrienę ir Daliją Gotceitienę. Pastaroji yra baigusi Kent State universitetą ir dabar mokytoja Chicagoje.

Linkime sėkmės jo ateities planuose.

Savininkas parduoda didelį kolonial. Tinka didelėms ar pajamoms. 5 miegamieji, 2½ vonios, 3 garažai. 18724 Neff Rd. Telef. 481-3768.

Liet. Studentų S-gos Clevelando skyrius kviečia visus studentus ir svečius į metinį „Initium Semestri“ šeštadienį, rugsėjo 26 d., 8 val. v., Ripa Hall, 2175 Cornell. Bus programa, vaišės ir šokiai.

Didelį medžiagų išpardavimą skelbia Lietuvos Prekybos Namai, 6905 Superior Ave. (Dirvos namuose). Ryšium su numatomu siuntinių siuntimo likvidavimu krautuvėje turimos medžiagos išparduodamos, kai kurioms duodant nuolaidą net iki 50%.

Gera proga pigiai įsigyti medžiagų siuntiniams dabar ir ateičiai!

PRANEŠIMAS

Visiems asmenims, turintiems 65 metus ir daugiau, Ohio valstybės draudimo kompanijų pastangomis yra įsteigiamas ligoninės draudimas vadinamas Ohio -65 (panašus į Blue Cross), kur už nedidelį mokestį galima įstoti visiems tiems kurie neturi jokio ligoninės bei medicinos išlaidų draudimo.

Įsiregistruoti galima tik laike spalio mėnesio. Dėl informacijų skambinkite: V. Giedraičiui, tel. 944-6835.

Išnuomojamas butas
1 mieg., 1 kamb. ir pilnai įrengta virtuvė. Garažas. Ta proga reikalingas namų prižiūrėtojas, galįs tuo butu pasinaudoti.

17848 Lake Shore Blvd. Telef. KE 1-9708 arba AN 1-0182 po 6 val. vak.

* Po Jūsų mirties kiek pajamų jūsų šeima turės? Dėl informacijų skambinkite: V. Giedraičiui 944-6835 ar Z. Obeleniui 881-7741.

Prie Naujosios Parapijos
East Park Dr., labai gražus, 3 mieg., 9 metų senumo medinis bungalow. Į šiaurę nuo Lake Shore Blvd. Perskirtas rūšys, dvigubas garažas. Teirautis pas Tom Severovich, MULTIPLE REALTY, tel. IV 1-9300.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

Išnuomojamas butas
6919 Superior Ave., 4 dideli kamb. II aukšte. \$50.00. Tel. FA 1-2651.

HELP WANTED MALE

Custodians

Couples Only
East and West

Full and Part-time custodians Interviewing for custodians 9 A.M. to 12 noon, Saturday, Sept. 26th. Room 311, 3101 Euclid Ave.

Bates & Springer, Inc.

DIEMAHER - STAMPINGS

Tik patyrę. Geras atlyginimas ir apdraudos.

Cleveland Metal Stamping Co. 3110 Payne Ave.

Arc Welders

Su leidimu ASME kodui. Susisiekti su tarnautojų samdymo departamentu.

Glascote Products, Inc.
20900 St. Clair
481-9400

Lygių galimybių darbdavys.

COLD HEADER

sustatymui ir operavimui
Thread Roller

Dienomis, naktimis, viršvalandžiai, apdraudos, pilno paskirstymas.

Cuyahoga Rivet and Screw Co. HE 1-3764 Mr. Thomas

COLD HEADER OPERATORS

Open and solid dyes; pirmai ir antrai pamainai. Aukščiausias atlyginimas
Auto Bolt & Nut Co. UT 1-3913

CUSTODIANS ASSISTANT CUSTODIANS SUPERINTENDENTS



Full time and part time.
East side - West side.

Cleveland's fastest growing management company has unlimited opportunities for aggressive couples. Renumeration includes suite with salary plus excellent chance for advancement. Experience unnecessary. Must have good references. Call Miss Dinnick, CH 1-0789 Metropolitan Management

Alert young men 18 and over, full or part time for challenging work, in local franchise units of National Food Service Organization. Apply in person after 2 p.m. at

MCDONALD'S HAMBURGERS

4500 Mayfield Rd. (So. Euclid) or
5114 Northfield Rd. (Rt. 8) 5 blocks north of Libby Rd. Maple Hgts.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 27 D. kun. Petro Dzegoraičio 25 metų kunigystės jubiliejus - banketas, šv. Jurgio parapijos auditorijoje.

RUGSĖJO 27 - SPALIO 4 A. Tamošaitienės dailės, tautinių dainų ir drabužių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose. Rengia LB I apyl. valdyba.

SPALIO 3 "Užburti vaikai". Vaidina Marquette Pk. lituanistin. mokyklos teatro mėgėjų grupė šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 10 D. SLA 136 kp. vakaras. Programoje "Popiečio diagnozė" -- A. Kairio 3 scenos atidengimų žaismas.

SPALIO 17 - LAPKRIČIO 19 Daifininko V.K. Jonyno meno paroda.

SPALIO 17 D. šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos rengimas.

SPALIO 18 D. Lietuvos Bendruomenė rengia Lietuvos Dieną Naujosios parapijos salėje.

SPALIO 24 D. metinis Lithuania Village ballus - banketas su programa Lietuvos salės patalpose.

SPALIO 25 D. Kristaus Karaliaus akademija ir metinė vakarienė Nauj. parapijos salėje. Rengia Moterų Sąjunga.

SPALIO 31. Metinis Korp. Neo-Lithuania ballus.

LAPKRIČIO 7 D. Pilėnų tauto vaidinimas šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 8 D. šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos rengiami pietūs.

LAPKRIČIO 14 ir 15 D. Vaidilos Teatro premjera "Užburtoji dėmelė" šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 21 - GRUODŽIO 17. Daifininko R. Viesulo meno paroda.

LAPKRIČIO 21 D. Inžinierių ballus. Ruošia Korpi Plėnas.

LAPKRIČIO 21 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

Engine Lathe Operator

Holiday and Vacation Pay

Diamond Tool & Die Co. 4168 Ruple Rd. (off Green Rd.) Near Monticello Blvd., S. Euclid

HELP WANTED FEMALE

We have openings for experienced Loopers Menders Sewing Machine Operators Hand Sewers High Hourly Rates Steady year round employment in air conditioned plant off Lakeland Freeway. Apply

Christiana Mills Inc.

Makers of Dalton & James Ken-Makers of Dalton & James Kenrob Sportswear 4545 Beidler Rd. Willoughby, Ohio

LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE

Dirvoje pasirodžius straipsniams "Tai buvo Lietuvoje prieš 25 metus" pažymėta: "Ištrauka iš knygos "Lietuva Tironų Pančiuose". Kur, kada ir kaip tokia knyga atsirado?

Grįžkime į 1944 metus. Tai buvo sovietų antro įsiveržimo į Lietuvą ir lietuvių tremties metai. Amerikoje tautininkai jau turėjo įsteigtą Lietuvai Vaduoti Sąjungą. Būdamas LVS centro valdybos sekretorium ir Dirvos redaktorium, jaučiau kaip būtų svarbu gauti tiesioginių žinių apie įvykius Lietuvoje. Žinojau, kad tarp pasitraukusių į vakarus yra tautininkų laikraštinių iš Kauno, kuriems taip pat rūpėjo su mumis susisiekti. Susirašęs su vienu kitu, raginau parašyti plačiau apie Lietuvą užplūdusių raudonų tironų darbus. Tas buvo padaryta.

Paskirų autorių davinius, spaudai pagaminant medžiagą gavau ir pradėjau leisti per Dirvą. LVS centro valdyba sutiko visa tai atspausdinti knygoje.

Tautininkai ir prezidentas Smetona numatė, kad Lietuvos bylos gynimo darbas negali būti atidėliojamas. Sužaukė Tabor Farmoje suvažiavimą 1941 metų birželio 8 d., kur dalyvavo ir prezidentas Smetona, įsteigė organizaciją, kuriai buvo lemta daug nuveikti.

LVS buvo ta organizacija kuri rengė pirmutinę Amerikos lietuvių Seimą New York 1944 metų vasario 5 d. Ji globojo Prezidentą Smetoną, rengė jam pasikaitas lietuvių kolonijose ir amerikiečių tarpe.

1943 metais pasiėmė išleisti buv. JAV ministro Lietuvai Dr. Norem'o parašytą knygą apie Lietuvą, "Timeless Lithuania". (Išleista 1944 m.)

LVS surengė įspūdingą sąskrydį Washington 1945 m. kovo 22-24 d. Gavo leidimą, nors stebėtojo rolėje dalyvauti San Francisco mieste Jungtinių Tautų organizavimo suvažiavime, 1945 m. gegužės-birželio mėn. Savo keliu turėjo progą padaryti plačius pasidaryti.

LAPKRIČIO 22 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos pietūs šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 26-29 D. Amerikos ir Kanados Ateitininkų Sėdraugų suvažiavimas.

GRUODŽIO 19 - SAUSIO 21. Daifininko V. Kastulio meno paroda.

GRUODŽIO 27 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Kalėdų eglutė šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Slovėnų auditorijoje. Rengia Lietuvos Bendruomenė.

SAUSIO 3 D. šv. Kazimiero mokyklos kalėdinė eglutė.

SAUSIO 9 D. vaidinimas, ruošiamas Lietuvos Fronto Bičiulių Clevelande.

SAUSIO 30 D. Solistės L. Šukytės rečitalis. Rengia LB I-os Apyl. Valdyba.

VASARIO 13 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos tradicinis blynų ballus, šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 20 D. šv. Kazimiero lit. mokyklos rengimas.

VASARIO 27 D. Užgavėnių blynų ballus Naujosios parapijos salėje. Rengia LB II apyl. valdyba.

VASARIO 27 D. 1965 m. Ateities Klubo rengimas šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 7 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos ruošiami pietūs, "Aukuro" ansamblio išvykoms paremti.

BALANDŽIO 4 D. "Aukuro" ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 25 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tradicinis metinis ballus.

BALANDŽIO 26 D. Margučių rėdinėjimas. Ruošia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

GEGUŽĖS 9 D. Motinos Dienos minėjimas, ruošia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

reikškimus spaudoje ir suvažiavusiu valstybių delegacijoms apie Sovietų užgrobtus Pabaltijo kraštus. Tų pat metų lapkričio 16 d. surengė antrą sąskrydį Washington, supažindinimui amerikiečių valdžios pareigūnų su Kremliaus valdovų klastomis.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga išleido "Lietuvą Tironų Pančiuose", 1946 metais, ir Pulk. Petruičio "Kaip jie mus sušaudė", išverstą angliškai. Perleidos per Dirvą ir šį kūrinių, LVS sutiko išspausdinti ją amerikiečiams dėl jos ypatingo atvaizdavimo komunistų žiaurumų užimtuose kraštuose.

"L. T. Pančiuose" įžangoje pasakyta: knyga pagrįsta autentikais dokumentais ir parašyta žymių Nepriklausomybės Lietuvos veikėjų, ji dideliu aiškumu nupiešia Lietuvos padėtį antrojo pasaulinio karo metu.

Leidžiant ją lietuviškai, buvo manyta išvesti ir į anglų kalbą, bet susilaikyta, nes būtų susidarę nepakeliamos išlaidos, o apie bolševikų įsiveržimą į Lietuvą tinkamai angliškai nušviesta "Timeless Lithuania" ir Petruičio "Lithuania Under the Sickle and Hammer", kurios jau buvo išplatintos.

"L.T. Pančiuose" knyga 310 puslapių, su prezidento Antano Smetonos, buvusių paskutinio ministro kabineto narių nuotraukomis, Kauno vaizdais, pagaliau vaizdai bolševikų papildytų žveirškumų Lietuvoje pirmos okupacijos metais.

"Timeless Lithuania" irgi to paties didumo, virš 300 pusl., du Dr. Norem'o ir Prezidento Antano Smetonos nuotraukomis, su Lietuvos krašto ir jaunimo tautiniuose rūbuose vaizdais.

Rengiant tas knygas spausdinti, kiti LVS centro valdybos nariai norėjo viršelių aplanke pavaizduoti bolševikus kankinančius Lietuvą: vaizdą moters surakintose rėžėlais, parstumtos ant žemės, spardomos, plakamos. Aš pasipriešinau tokiu priešų "didvyriškumo" demonstravimui, mūsų tautos paniekinimui. Sutikome knygos aplanke vaizduoti Vilniaus Katedrą ir toluose Gedimino pilies kalną, kaimeškę namą, Kauno pilies griuvėsius. Tas atitiko knygos pavadinimui.

"L. T. Pančiuose" viršelio aplanką sudarė iš spausdintųjų turėtos kilės Lietuvos Laisvės stovylos su sutrauktais rėžėlais, su iškelta vėliava.

Abiejose knygose įdėta Lietuvos žemėlapis. Jose telpa apsakymai bolševikų žiaurumų yra taikyti rusų okupantų pasmerkimui.

"L. T. Pančiuose" (laiko rūdžių pėdsakais viršeliuose) dar galima gauti Dirvoje nusipirkti, "Timeless Lithuania" turli keilias, kurias padovanoju tik svarbiais atvejais amerikiečiams.

K.S. Karpis

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS NELIETUVIŠKAI KALBANTIEMS

Pavieniams ir nepavieniams asmenims kartas nuo karto vis besikreipiant su pageidavimu mokytis lietuvių kalbos, o tokio kurso prie jokios mokyklos Chicagoje nesant, Pedagoginis Lituanistikos Institutas, minėtų pageidavimų skatinamas, nutarė tokio kalbos kurso dėstymą suorganizuoti prie šio Instituto.

Šio kurso programa numatoma išleisti per du semestrus, dirbant vakarais po 4 valandas savaitėje klausytojų pasirinktomis dienomis.

Klausytojais priimami asmenys, kurie lietuviškai nemoka ir šiek tiek mokantieji. Pagal tai ir pats mokymo darbas planuojamas dviem grupėm, nemažesnę kaip po 10 klausytojų grupėje.

Pamokos pradamos š.m. spalio 15, ketvirtadienį, 7 val. vakaro, P.L. Institute, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill., 60636. Dėstys mokytojai, baigę aukštąjį lituanistikos mokslą. Registracijos bei smulkesnių žinių reikalu kreiptis laišku aukščiau nurodytu adresu arba telefonu PR 8-7227 (kun. dr. J. Kubilių, SJ, nuo 10 iki 12 val. rytais ir nuo 8 iki 10 val. vakarais).

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
INSURED SAVINGS



JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

HARVEY'S GULF SERVICE STATION

6602 Superior Avenue
Tel. 361-9713 Cleveland, Ohio 44103

Atdara ir sekmadieniais
nuo 8 val. ryto iki 3 val. p. p.
Sąžiningas ir greitas patarnavimas.
Visokių rūšių automobilių pataisymo darbai.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJOS PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Iš ankščiau užsisakę prez. A. Smetonos monografiją ir per tą laiką pakeitę savo adresus, prašomi kuo skubiau išsiųsti savo naujus adresus pranešti

Kaz. Pociui
3908 Fir St.
East Chicago, Indiana.

* ANTANAS S. RAMANAUSKAS iš Chicago, užsiprenumeravo prez. Ant. Smetonos monografiją.

* PETRAS R. ŠILEIKIS, CPO., turintis savo ortopedijos laboratoriją 2859 West 63 St., Chicagoje, Ill., yra pakviestas kaip specialistas - instruktorius nuo šio rudens semestro prie Prosthetic - Orthotic Education North Western University Medical School. Iš viso krašto yra pakviesta tik 10 tokių ortopedų - medicinos protezų specialistų, kurių tarpe ir vienas japonas.

Kursas yra specialiai skiriamas jau baigusiems daktarams ir fizio - terapistams.

Petras R. Šileikis, kaip Lietuvos Raudonojo Kryžiaus stipendininkas, 1938 m. yra baigęs žinomąjį Europoje prof. dr. R. Jedlička vardo Ortopedijos - Technologijos Institutą Prahoje, Čekoslovakijoje.

KLASIKINIS ŠOKIS DETROITE

Vieną iš vertingesnių Detroito rudens sezono parengimų reikia laikyti Violetos Karosaitės ir Jaunučio Puodžiūno klasikinio šokio koncertą, kuris įvyks spalio mėn. 31 d. šeštadienį Graikų ortodoksų puošnioje salėje, 4801 Oakman Blvd., Detroito. Birutėninkės pasirodys atlikti didelį partnavimą visuomenei, pasitikėdamos, kad visuomenė supras ir įvertins jų pastangas.

Klasikinio šokio parengimai yra labai retas dalykas Detroito kolonijoje. Neperdaugiausia jų yra ir kitose kolonijose.

Violeta Karosaitė pirmuosius baletinius žingsnius pradėjo Chicagoje pas buvusį Kauno Valstybinio Teatro baletu solistą Simą Velbasį. Įsigijusi pirmąsias žinias ir praktiką apie baletą meną ji kopė baletinio meno aukštumas garsoje Bernice Holmes studijoje. Jau 1959 m. jai pavyko įstoti į amerikiečių Aqua Follies Co. Jai teko pasirodyti įvairiuose Amerikos miestuose ir po to ji apsisistojė Hollywoodo ir čia vėl gilino studijas pas tos srities specialistus.

Jaunutis Puodžiūnas savo studijas pradėjo dar Kasselio stovykloje pas Alfonsą Liepiną, taip pat buvusį Kauno Valstybinio Teatro baletu šokėją, dabar besireiškiantį amerikiečiuose. J. Puodžiūnas jau Vokietijoje yra šokęs lietuvių statytame baletе "Coppelia" ir Kasselio Valst. Operoje. Atvykęs į Clevelando studijas tęsė pas rusų šokio pedagogą Nadeždina. Pabuvęs Chi-

cagoje persikelia į Hollywood'ą ir išstis penkerius metus šoko Hollywood Bowl Co. Jam teko šokti kaip solistui operoje "Par-duotoj Nuotakoj". Taigi Violetai Jaunutis yra geras partneris ir atitinkantis šio meno savybėmis. Detroito kolonijai tenka išimtinai proga pasigėrėti mūsų tautiečiais, kurie iškilio šokio meno aukštumas.

Birutėninkės atsilankiusių patogumui yra pasiruošusios visus pavaizinti. Taigi, žiūrovai koncerto metu bus prie savo vaizdų stalo. Stalus iš anksto galima užsisakyti pas Vl. Paužą "Nerinoje".

St. Sližys

* SEKMADIENĮ, rugsėjo 27 d. tuo po pamaldų 11 val. 30 min. šv. Antano mokyklos patalpose įvyks lituanistinės mokyklos tėvų susirinkimas. Bus svarstomi svarbūs reikalai.

* KREPŠININKŲ PAGERBIMAS Detroito įvyks šeštadienį, rugsėjo 26 d. 7 val. 30 min. vakare Lietuvių Namuose. Bus parodytas filmas ir pakviesti svečiai PLB pirm. J. Bachunas, V. Adamkavičius, V. Grybauskas ir kt.

BOSTON

PADEKA

Lietuvių Jūrų Skautijos Nemuno Tunto stovykla Kennebunkpore praėjo su dideliu pasisekimu.

Norū išreikšti skautišką padėką šeiminiškams Tėvams Pranciškonams, jų Provincijoje Andriekaus, Gaillušio ir Tėvo



Baletu šokėjai V. Karosaitė ir J. Puodžiūnas.

Vyt. Maželio nuotrauka



Detroito lituanistinės mokyklos mokiniai su mokytojais pradedant 1964-65 mokslo metus. Kairėje stovi mokytojos Ona Balzerytė, Jūratė Pečiūrienė, Bronė Beržanskienė, Dešinėje: mokyt. Aldona Milmantienė, LB apyl. pirm. V. Pauža, mokyt. Stefanija Kaunelienė ir mokyklos vedėjas Stasys Sližys.



Rugsėjo 27 d. Chicagoje Jaunimo Centre įvyksta madų paroda. Nuotraukoje modeliuotojos: G. Baidūnaitė, E. Kučionienė, V. Vaitienė, J. Mačiulienė, V. Janulevičiūtė.

Dyburio asmenyse, už leidimą naudotis puikia stovyklaviete ir virtuve ir už tikrai tėvišką globą stovyklos metu.

Stovykla nebūtų stovykla be nepamainomo jos vadovo Mykolo Manomaičio ir jo pavaduotojo, kuris kartu ėjo ir švedžio pareigas, Broniaus Kovo. Jie rūpinosi, kad stovykla tikrai gerai pasisektų. Ji ir pasisekė: jokių nelaimių, jokių susižeidimų; visi grįžo sveiki ir patenkinti.

Prie stovyklos gero pasisekimo ir geros stovyklaujančių nuotikos prisidėjo stovyklos šeiminiškės Kovienė, Bajerčienė ir Ulevičienė. Jos taip motiniškai rūpinosi stovyklaujančių sotumu, kad visi grįžo su padidėjusiu svoriu.

Dėkoju Gintarui Čepui, padėjusiam prie transporto bei būdžiams kand. V. Ulevičiui ir V.

Adamavičiui už pagalbą stovykla įrengiant ir ją nuimant.

Skautišką ašir Tėvų Komiteto pirm. Irenai Manomaitienei ir Edv. Bajerčiui už dovanas vadovams ir Komiteto vicepirm. Broniui Uteniui už šaudymo rungtynių pravedimą.

Negaliu praeiti nepaminėjęs ir greta stovyklavusių lietuvių ateitininkų vadovų Salvinijos Gedvilaitės ir Antano Vainiaus, kurie mums buvo taip nuoširdūs mūsų stovyklavimo metu.

Gero Vėjo visiems!

Povilas Jančauskas
Nemuno Tunto Tuntininkas

PAS DENVERIO LIETUVIUS

Jeigu kartais netikėtai, atostogaudamas, ar kitais reikalais važiuodamas pro šalį, atsirastum Denverį, Colorado, nepamiršk pavarčyti telefonų knygą ir čia suradęs lietuvišką pavardę, paskambink: to žygio niekad nesigailėsi.

Čia gyvenantieji lietuviai mielai sutinka iš kitur atvažiuojančius lietuvius.

Šia proga jie su tavimi pasiguodžia dienos rūpesčiais ir pasididžiuoja apylinkėmis ir miestu, kuriame jie gyvena.

Jų svajonė: susilaukti atvažiuo-

tu, kuriame jie gyvena.

Ir ištikrųjų, yra kuo pasigirti: čia dangus beveik visada mėlynas, drėgmės beveik visa nėra (5-15%).

Jei mieste būtų per šilta -- važiuok į kalnus (25-30 mylių nuo Denverio) rasi klimatą tokį, kokio tik širdies trokšta.

Žemiškų gerybių ten taip pat netrūksta, be aukso ir sidabro ten rasi uogų, grybų kiek tik nori.

Baravykų, sakosi, jie prisirenka pilnas mašinas ir savaites vargsta, kol sutvarko. Kalnuose čia rasi apieštus miestus (ghost town), kur seniau aukso ieškotojai susikrovė didelius turtus.

Čia buvo pastatyta pirmoji opera Amerikoje (solistai buvo išrašyti iš Europos).

Taip pat kalnuose -- gydymo šaltiniai ir vonios.

Šių eilučių autoriui teko vasaros metu tarnybos reikalais kurį laiką pabūvoti šiame mieste.

Pavartojęs anksčiau minėtą patarinimą, tikrai susiradau keletą lietuvių šeimų, per kurias sužinojau, kad Denverį yra net apie 40 lietuvių šeimų, kurios priklauso lietuvių bendruomenei. Jos tarpusavy sugyvena labai gerai.

Jų svajonė: susilaukti atvažiuo-

Speciali Mūsų Pastogės laida

Rugsėjo 14 d. išėjusi Austrijos Lietuvių laikraščio Mūsų Pastogė laida (padidinta iki 10 psl.) beveik ištiesai paskirta mūsų krepšinio rinktinės paliktiesiems įspūdžiams ir vaizdams įamžinti.

Be spaudoje jau paskelbtų sveikinimų ir padėkų yra ištiesa eilė pasikalbėjimų su rinktinės vadovais, rinktinės dalyviais, spaudos ir visuomenės atstovais.

Įžanginiame žodyje J. Jonavičius, ALFAS V-bos pirmininkas rašo, kad "nemažinant visų kūrėjų tautos privalumų, norisi dar kartą pabrėžti visiems, kad šis istorinis įvykis mūsų gyvenime ir su juo susiję didžiulė propaganda Lietuvai ir lietuviams buvo pasiekta per sportą, šiuo atveju krepšinį. Niekas negalėtų užginčyti, kad bent šiuo metu, jokia kita mums prieinama priemone nebūtume galėję suorganizuoti penkis savaites trukusio ir beveik visą Australiją apėmusio Lietuvos vardo garsinimo. Žinome, kad šios išvykos įvykdymą nulėmė Amerikos ir Australijos lietuvių suaukoti pinigai, tačiau sunku įsivaizduoti, kad juos sunaudojus kitokių būdų, lietuviškų reikalų kėlimas būtų vykęs tokiu pat plačiu mastu ir pasiektų tokias plačias mases kitataučių, kaip per krepšinį.

Svarbiausia tačiau yra tai, kad šis būdas buvo suprantamiausias mūsų jaunajai kartai, kuri čia išvyka domėjosi visa širdim ir atsidavimu nuo pirmosios iki paskutinės dienos: ją stebėdama, moraliai remdama ir įvairiomis progomis bendraudama su jaunaisiais Amerikos lietuviams, atlikusiais tokį puikų Lietuvos garsinimo darbą šioje pasaulio dalyje. Tame ir glūdi didžiausias šios išvykos laimėjimas

ALB Krašto V-bos p-kas J. Jonaitis savo pareiškime džiaugdamasis atsiektais laimėjimais, ragina "neatleisti sparnų". "Tikiu, kad šis bendradarbiavimas tarp pasaulio išlaikytų lietuvių ir ateityje dar gyvyiau bus vykdomas. Pradžią gera, derlius numatomas puiškus, tik mokėkime jį susemti".

Tokiomis mintimis ir išvadomis remiasi veik visi skaitlingi šios specialios M.P. laidos sveikintojai.

Šią laidą redagavo M.P. sporto skyriaus redaktorius A. Laukaitis. Red. V. Kazokas rugsėjo 5 d. buvo sunkiai sužeistas automobilio katastrofoje. Bet jis savo duoklę šiai istorinei išvykai su kaupu jau buvo atidavęs.

jant tautinių šokių grupę, ar žymesnį lietuvišką chorą, kuriam jie pažada netik puikų Denverį ir jo apylinkes, bet taip pat skaitlingą audienciją ir transliacijas per vietines televizijos stotis, j.g.

Shakespeare HAMLETAS. Danijos Princas. Vertė Alf. Nyka-Niliūnas. Viršelį ir titulinį puslapį piešė Žibuntas Mikšys. Išleido Šviesa-Santara. 200 psl. Kaina \$5. Gaunama pas knygų platintojus ir Dirvoje.

Lietuvos Prezidento ANTANO SMETONOS minėjimas - akademija Philadelphijoje

Rugsėjo 26 d. (šeštadienį) 6 val. 30 min. McCallister and Sons salėse. 1811 - 1817 Spring Garden St., įvyks minėjimas - akademija.

Kalbės Lietuvos pasiuntinys Washingtonė J. Kajeckas. Paskaitą skaitys tėvas J. Vaišnys, S. J. iš Montrealio. Meninę dalį atliks solistė Irena Stankūnaitė, akomponuojant muz. J. Stankūnui, ir Philadelphijos Lietuvių Tautinis Ansamblis, vadovaujamas Leono Kaulinio.

Ištraukas iš A. Smetonos raštų skaitys E. Čekienė. Po akademijos bus iškilminga vakariene, kurios metu numatoma sol. Ir. Stankūnaitės meninė programa ir atstovų kalbos. Be to, ištraukas iš A. Smetonos raštų skaitys dailiojo žodžio menininkė I. Veblaitienė.

Įėjimas į akademiją nemokamas, į iškilmingą vakarieną \$7.50. Sekmadienį, rugsėjo 27 d., 10 val. 30 min. šv. Andriejaus bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos.

Minėjimui Ruošti Organizacijų Komitetas